

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 01 lipca 2016 r.

WPS-I.431.2.11.2016

**Pani
Barbara Markowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Celestynowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 27-29 czerwca 2016 r. kontrolę problemową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Celestynowie.

Przedmiotem kontroli był sposób organizacji i realizacji wieloletniego programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na podstawie Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2015 r., poz. 821), w tym sposób organizacji zadania, przyznawania świadczeń oraz wydatkowania i rozliczania środków.

Kontrola obejmowała realizację zadania w okresie od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 29 czerwca 2016 roku przez Panią Janinę Kieler - działającą na podstawie Zarządzenia nr 10.2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie z dnia 24 czerwca 2016 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W wyniku kontroli ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Celestynowie został utworzony na podstawie Uchwały Nr XII/35/90 Gminnej Rady Narodowej z dnia 25.04.1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie.

W kontrolowanym okresie Ośrodek działał w oparciu o statut wprowadzony Uchwałą Nr 292/13 Rady Gminy Celestynów z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia statutu

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie, zmieniony Uchwałą Nr 69/15 Rady Gminy Celestynów z dnia 15 lipca 2015 roku w sprawie uchwalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie oraz Regulamin wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2013 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie z dnia 7 maja 2013 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie zmieniony:

- Zarządzeniem Nr 2.2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie z dnia 16 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie;

- Zarządzeniem Nr 6.2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie.

Kierownik kontrolowanej jednostki działa na podstawie upoważnienia Nr 2/2014-18 z dnia 05.01.2015 r. Wójta Gminy do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Celestynowie prowadzi czynności kancelaryjne na podstawie instrukcji kancelaryjnej przyjętej Zarządzeniem nr 3/2012 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie z dnia 18.04.2012 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz Instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania składnicy akt w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Celestynowie. Instrukcja została uzgodniona i zatwierdzona przez Archiwum Państwowe m.st. Warszawy.

Gmina Celestynów podjęła następujące akty prawa miejscowego:

- Uchwałą Nr 361/14 Rady Gminy Celestynów z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

W ww. uchwale powołując się na art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej podwyższono do 150% kryterium dochodowego dla celów przyznawania pomocy pieniężnej na zakup posiłku lub żywności.

- Uchwałą Nr 362/14 Rady Gminy Celestynów z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania

finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

W ww. uchwale powołując się na art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej odstępuje się od żądania zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych jeżeli dochód osoby lub rodziny nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego.

- Uchwałą Nr 363/14 Rady Gminy Celestynów z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020;

W uchwale zawarto zapis z którego wynika, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje OPS o potrzebie udzielenia takiej pomocy, a przyznanie jej odbywa się bez przyznania decyzji administracyjnej. Liczba dzieci i uczniów którym ma być udzielona pomoc w ww. sposób nie może przekroczyć 20% liczby uczniów dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym.

W roku 2015 Gminie Celestynów przyznano dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 37.000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wsparcia osobom wskazanym w części V.1 załącznika do Uchwały nr 221 Rady Ministrów i spełniającym warunki otrzymania pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Pomoc dla odbiorców może być przyznana w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, jeżeli dochód na osobę nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto dotacja celowa może być przeznaczona na dofinansowanie wsparcia dzieciom uczniom, którzy nie muszą spełniać warunków otrzymania pomocy wskazanych w ustawie o pomocy społecznej w proporcji do 20% ilości wszystkich dzieci i uczniów dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym, które w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyrażą chęć zjedzenia posiłku.

W § 2 ww. umowy ustalono, że Gmina będzie wydatkowała na realizację Programu środki własne w kwocie nie mniejszej niż 40% kosztu realizacji zadania ogółem.

W Sprawozdaniu z realizacji Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres I-XII 2015 roku, Gmina Celestynów przedstawiła koszt Programu ogółem w wysokości 72 912 zł, z czego kwota 35 953 zł to środki własne gminy. Pomocą objęto ogółem 207 osób; w formie bezdecyzyjnej 12 osób. Zgodnie z danymi zawartymi w ww. sprawozdaniu na terenie Gminy Celestynów funkcjonowało 7 placówek oświatowych prowadzących dożywianie, z tego 5 szkół i 2 przedszkola.

Umową nr WPS.I.946.1.139.2016 zawartą w dniu 8 marca 2016 roku przyznano dotację celową ze środków budżetu państwa w kwocie 30 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Pomoc dla odbiorców może być przyznana w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych, jeżeli dochód na osobę nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto dotacja celowa może być przeznaczona na dofinansowanie wsparcia dzieciom uczniom, którzy nie muszą spełniać warunków otrzymania pomocy wskazanych w ustawie o pomocy społecznej w proporcji do 20% ilości wszystkich dzieci i uczniów dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym, które w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyrażą chęć zjedzenia posiłku.

W § 2 umowy ustalono, że Gmina będzie wydatkowała na realizację Programu środki własne w kwocie nie mniejszej niż 40% kosztu realizacji zadania ogółem.

W Sprawozdaniu z realizacji Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres I-III 2016 roku, Gmina Celestynów przedstawiła koszt Programu ogółem w wysokości 10 047 zł, z czego kwota 10 047 zł to środki własne gminy. Pomocą objęto ogółem 96 osób; w formie bezdecyzyjnej 3 osoby.

Zgodnie z danymi zawartymi w ww. sprawozdaniu na terenie Gminy Celestynów funkcjonowało 7 placówek oświatowych prowadzących dożywianie, z tego 5 szkół i 2 przedszkola.

Na terenie gminy Celestynów Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przy pomocy 7 placówek oświatowych z terenu gminy, jak również 5 z innych gmin. Z placówkami oświatowymi z terenu gminy ośrodek zawierał pisemne porozumienia dot. współpracy w ramach realizacji zadania. Z placówkami oświatowymi spoza gminy współpraca została ustalona w formie ustnej.

Zespół kontrolny dokonał analizy dokumentów księgowych potwierdzających dokonywanie płatności za realizację Programu w miesiącach: marzec oraz październik 2015 r. oraz kwiecień 2016 r. Ośrodek realizując Program dokonywał płatności za posiłki po ich faktycznym spożyciu przez dzieci, którym przyznano decyzją świadczenia, co jest zgodne z art. 20 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (jednostka sektora finansów publicznych musi prowadzić rachunkowość w oparciu o dowody księgowe stwierdzające dokonanie operacji gospodarczej, tj. dowody potwierdzające faktycznie spożyty posiłek) oraz z zawartymi przez ośrodek porozumieniami.

Podczas kontroli stwierdzono, że wystawione dokumenty zostały opisane zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ustawy o rachunkowości. Wszystkie dokumenty księgowe były

poukładane chronologicznie, podpisane przez główną księgową i kierownika z zatwierdzeniem do wypłaty.

W dni wolne od nauki (wakacje, ferie, przerwy świąteczne) ośrodek nie prowadził dożywiania uczniów w ramach programu. W tym okresie przyznawał zasiłki celowe oraz okresowe. Z analizy pracowników socjalnych wynika, że rodzice dzieci w czasie wakacji i ferii sami zabezpieczają posiłki dla swoich dzieci.

W kontrolowanym okresie GOPS finansował dożywianie w formie posiłku bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej:

- w roku 2015 – dla 12 dzieci;
- w roku 2016 – dla 6 dzieci.

Osoby dorosłe, otrzymują zasiłki celowe na zakup żywności.

W kontrolowanym okresie ośrodek nie wydał decyzji odmownych dot. przyznania posiłków z Programu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Celestynowie prowadzi również dożywianie w ramach zadań własnych gminy poza Programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W roku 2015 taką pomoc uzyskało 101 rodzin na kwotę 60 350 zł, natomiast w roku 2016 - 84 rodziny na kwotę 34 350 zł.

Podczas kontroli sprawdzono 15 losowo wybranych akt rodzin otrzymujących w kontrolowanym okresie pomoc w ramach realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w tym 41 postępowań administracyjnych zakończonych 40 decyzjami administracyjnymi. Doboru akt dokonano na podstawie Rejestru osób, które korzystały z pomocy w ramach Programu w 2015 r. oraz 2016 r.

Pomoc w ramach Programu była udzielana na wniosek osoby zainteresowanej zgodnie z art. 61 § 1 k.p.a, na dokumentach była data wpływu do ośrodka. Akta spraw były poukładane chronologicznie. Ustalanie uprawnień do udzielenia pomocy odbywało się zawsze na podstawie wywiadów środowiskowych. Plan pomocy w wywiadach znajdujących się w aktach osobowych zatwierdzał kierownik ośrodka - łącznie skontrolowano 40 druków wywiadów. Do skontrolowanych wywiadów środowiskowych zawsze dołączano komplet niezbędnych dokumentów wymienionych w art. 107 ust. 5b ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

We wszystkich skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej przywołano upoważnienia osoby uprawnionej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Wszystkie skontrolowane decyzje administracyjne zawierały następujące elementy, wskazane w art. 107 § 1 i § 3 k.p.a., w tym: prawidłowo oznaczony organ administracji publicznej wydający decyzję, rozstrzygnięcie, pouczenie.

We wszystkich skontrolowanych decyzjach znajdował się zapis art. 109 ustawy o pomocy społecznej. Skontrolowane decyzje wydawano w terminach wskazanych w art. 35 k.p.a.

Wszystkie skontrolowane decyzje zostały prawidłowo doręczone zgodnie z art. 39 i 46 § 1 k.p.a.

W okresie objętym kontrolą za nieprawidłowe uznano:

1. W 2 drukach wywiadów na 40 skontrolowanych praca socjalna nie była odnotowana w sposób oddający podejmowane działania – znajdował się tylko zapis o treści „rozmowa wspierająca”.
2. W 1 przypadku wniosek klienta dotyczył pomocy finansowej na zakup żywności; w przeprowadzonym wywiadzie klient podtrzymał swoją prośbę. W planie pomocy nie odniesiono się do wniosku o pomoc na zakup żywności, zaplanowano jedynie zasiłek celowy na zakup opału, który przyznano decyzją. W dokumentacji brak decyzji dot. zasiłku celowego na zakup żywności.

W celu usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. W drukach wywiadów odnotowywać pracę socjalną w sposób oddający obraz podejmowanych działań z uwzględnieniem ich dynamiki we wzmacnianiu i odzyskiwaniu zdolności klienta do funkcjonowania w społeczeństwie zgodnie z przepisem art. 6 pkt 12 i art. 119 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.
2. Załatwiać wszystkie sprawy o przyznanie pomocy na podstawie treści złożonego wniosku poprzez wydanie decyzji lub je umarzać w całości lub części, gdy stały się one bezprzedmiotowe, lub gdy wystąpiła o to strona postępowania, zgodnie z przepisami art. 104 i 105 k.p.a.

Ponadto zespół kontrolujący zwrócił uwagę, że w kontrolowanym okresie w zatrudnionych było w przeliczeniu na pełne etaty 4 pracowników socjalnych. Liczba mieszkańców Gminy Celestynów na dzień 31.12.2015 roku wynosiła 11 459 osób. W związku z powyższym na jednego pracownika socjalnego przypadało 2864 mieszkańców i ok. 57 środowisk objętych pracą socjalną, co było niezgodne z przepisem art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik jednostki oświadczyła, że w okresie od 01.01.2016 do dnia kontroli pracą socjalną objętych jest 174 środowisk. W związku z powyższym na jednego pracownika socjalnego przypadają ok. 43 środowiska objęte pracą socjalną, co jest zgodne z przepisem art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną w proporcji 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Pracownicy socjalni posiadają wykształcenie zgodne z art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) **jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.**

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy w **terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.**

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wiesława Kacperek-Biegańska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Pan Witold Kwiatkowski Wójt Gminy Celestynów

